

V Bruseli 14. 12. 2022
SWD(2022) 419 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

**k oznámeniu Komisie
k nariadeniu Komisie**

Usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach

a

Nariadenie Komisie, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

{C(2022) 9120 final} - {C(2022) 9131 final} - {SEC(2022) 442 final} -
{SWD(2022) 418 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu revízie pravidiel štátnej pomoci pre odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a pre vidiecke oblasti
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
<p>V súvislosti s revíziou pravidiel štátnej pomoci pre odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a pre vidiecke oblasti (zahŕňa nariadenie o skupinovej výnimke pre konkrétne odvetvie známe ako „nariadenie ABER“ a usmernenia) boli identifikované tieto problémové oblasti: i) existuje riziko, že ciele zreformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a Zelenej dohody nemožno plne dosiahnuť pomocou súčasných pravidiel; ii) pravidlá nie sú vhodné z hľadiska vyvíjajúceho sa kontextu; iii) orgány členských štátov, ako aj Komisia znášajú zbytočné administratívne náklady a iv) jednotlivé prípady poskytovania pomoci nie sú dostatočne transparentné a v súlade s pravidlami horizontálnej štátnej pomoci. Pravidlá štátnej pomoci pre odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a pre vidiecke oblasti sa uplatňujú v celej EÚ.</p>
Čo by sa malo dosiahnuť?
<p>Všeobecným cieľom je zaviesť pravidlá štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov SPP a Zelenej dohody bez neprimeraného narúšania hospodárskej súťaže a pri znížených administratívnych nákladoch. Revíziou sa preto budú sledovať tri špecifické ciele: i) zaistiť účinnosť pravidiel štátnej pomoci tým, že sa zabezpečí súlad s ustanoveniami o horizontálnej štátnej pomoci, právna istota a primerané záruky v oblasti hospodárskej súťaže; ii) konzistentnosť s cieľmi SPP a Zelenej dohody a iii) administratívne zjednodušenie.</p>
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?
<p>Zásada subsidiarity sa neuplatňuje, keďže Komisia má v oblasti zlučiteľnosti štátnej pomoci výlučnú právomoc.</p>
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?
<p>V správe o posúdení vplyvu sa uvádzajú dve možnosti politiky:</p> <p>1. Možnosť 1: prispôsobenie budúcemu právnemu rámcu SPP, zosúladenie s právnymi predpismi v oblasti zdravia zvierat, zníženie stropov pre uverejnenie informácií, zosúladenie s ustanoveniami o horizontálnej štátnej pomoci, zjednodušenie a „mierne“ rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia ABER:</p> <p>Okrem väčšieho zosúladenia s novým právnym rámcem SPP by sa touto možnosťou zaviedol v usmerneniach zjednodušený prístup v prípade opatrení spolufinancovaných v rámci SPP (tzv. doložka o predpoklade zlučiteľnosti); v rámci možnosti 1 by sa rozsah pôsobnosti nariadenia ABER rozšíril tak, aby zahŕňal všetky opatrenia v oblasti lesného hospodárstva bez ohľadu na to, či sú spolufinancované v rámci SPP, alebo nie, a pomoc na kompenzáciu škôd spôsobených chránenými zvieratami; procedurálne požiadavky nariadenia ABER by sa zosúladili s procedurálnymi požiadavkami všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách (GBER); strop pre uverejnenie informácií o jednotlivých prípadoch poskytnutia pomoci by sa znížil zo súčasnej úrovne 500 000 EUR na 100 000 EUR (v súlade s nedávnymi právnymi predpismi o horizontálnej štátnej pomoci) a zo súčasnej úrovne 60 000 EUR na 10 000 EUR pre odvetvie poľnohospodárskej prvovýroby; pravidlá štátnej pomoci by sa zosúladili s platnými právnymi predpismi EÚ v oblasti zdravia</p>

zvierat; možnosťou 1 by sa zaviedla možnosť využiť zjednodušené vykazovanie nákladov aj v usmerneniach; okrem toho by sa v rámci nej stanovila výnimka pre malé obce, aby nemuseli predkladať kontrafaktuálny scenár.

2. Možnosť 2: možnosť 1 a ďalšie zmeny v záujme dosiahnutia cieľov Zelenej dohody, ako aj úplné rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia ABER:

V rámci možnosti 2 by sa navyše maximálna výška pomoci na záväzky v prospech životného prostredia, klímy a dobrých životných podmienok zvierat v usmerneniach nahradila maximálnymi intenzitami pomoci na dodatočné náklady a ušlý príjem; zaviedla by sa možnosť prístupov založených na dosiahnutých výsledkoch, ako sú napríklad schémy uhlíkového poľnohospodárstva; zvýšil by sa rozsah oprávnených nákladov v súvislosti so škodami, ktoré poľnohospodárom spôsobia voľne žijúce zvieratá; zahrnula by sa pomoc v súvislosti so škodami spôsobenými inváznymi nepôvodnými druhmi; umožnili by sa vyššie stimuly na pomoc v súvislosti s lesnými ekosystémovými službami; možnosť 2 by ďalej zahŕňala pomoc na obnovu a udržiavanie prirodzeného biotopu pre rastliny a huby v odvetví lesného hospodárstva; pokiaľ ide o nariadenie ABER, jeho rozsah pôsobnosti by sa v rámci možnosti 2 rozšíril tak, aby sa vzťahovalo na všetky opatrenia s potenciálom zjednodušenia (pri ktorých Komisia získala spoľahlivé skúsenosti z praxe), čo predstavuje takmer 50 % všetkých opatrení, ktoré sa v súčasnosti musia oznámiť;

V prípade oboch možností politiky sa skúmajú aj dve čiastkové možnosti, a to:

Čiastkové možnosti 1a a 2a: zníženie stropov pre uverejnenie informácií iba v prípade činností, ktoré nepatria do poľnohospodárskej prvovýroby, a

Čiastkové možnosti 1b a 2b: zníženie stropu strát v súvislosti s nepriaznivými poveternostnými udalosťami na 20 %.

Uprednostňovanou možnosťou je možnosť 2, pretože celkovo dosahuje najvyššie hodnotenie vo všetkých kategóriách (účinnosť pravidiel štátnej pomoci, konzistentnosť s novou SPP a so Zelenou dohodou, administratívne zjednodušenie pre orgány členských štátov a útvary Komisie, ako aj vplyv na MSP).

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Orgány členských štátov, ktoré budú najviac ovplyvnené navrhovanými možnosťami politiky, vyjadrili znepokojenie nad dodatočnou administratívnou záťažou, ktorú možno očakávať pri navrhovanom znížení stropov pre uverejnenie informácií (zahrnutých do všetkých možností, ale v menšej miere v čiastkových možnostiach 1a a 2a). Zároveň privítali plánované rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia ABER (predpokladá sa v možnosti 1, čiastkových možnostiach 1a a 1b a vo väčšej miere v možnosti 2 a čiastkových možnostiach 2a a 2b) a doložku o predpoklade zlučiteľnosti, ktorá je uvedená vo všetkých možnostiach. Platforma Fit for Future (ktorá zastupuje aj sieť MSP) sa zasadzovala za lepšie zosúladenie pravidiel štátnej pomoci so zelenými politikami (uvádza sa vo všetkých možnostiach, ale najvýraznejšie v možnosti 2 a čiastkovej možnosti 2a) a zároveň požiadala, aby sa strop strát v súvislosti s nepriaznivými poveternostnými udalosťami zosúladiť s nariadením o SPP (tejto požiadavke by zodpovedali čiastkové možnosti 1b a 2b).

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti?

Na základe uprednostňovanej možnosti by sa zvýšila transparentnosť kontroly štátnej pomoci a nariadenie ABER a usmernenia by sa zosúladiť s ustanoveniami o horizontálnej štátnej pomoci. Vďaka tomu by sa zase zvýšila účinnosť pravidiel štátnej pomoci v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach. Uprednostňovaná možnosť by lepšie prispela k dosiahnutiu cieľov novej SPP a Zelenej dohody. Priniesla by výrazné administratívne zjednodušenie, predovšetkým pre orgány členských štátov a útvary

Komisie.
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť?
Uprednostňovaná možnosť by viedla k vyšším administratívnym nákladom pre orgány členských štátov vyplývajúcim z povinnosti dodržiavať nové požiadavky na transparentnosť. Tieto náklady by však mali byť výrazne kompenzované výhodami, ktoré sa očakávajú od rozšírenia rozsahu pôsobnosti nariadenia ABER, zavedenia doložky o predpoklade zlučiteľnosti do usmernení a od ďalších krokov na zjednodušenie zahrnutých do uprednostňovanej možnosti.
Aké sú vplyvy na MSP?
Uprednostňovaná možnosť by mala pozitívny vplyv na MSP. Rýchlejšie postupy týkajúce sa štátnej pomoci znamenajú rýchlejší prístup k pomoci. Bude to mať význam zvlášť pre MSP, ktorých prístup k financovaniu je často obmedzený. MSP budú mať z plánovaného rozšírenia rozsahu pôsobnosti nariadenia ABER väčší prínos ako veľké podniky, keďže mnohé z opatrení zahrnutých do nariadenia ABER sú obmedzené na MSP.
Proporcionalita
Navrhované možnosti politiky sú primerané, pretože neprekračujú rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v rámci tejto iniciatívy.
D. Nadväzné opatrenia
Ako sa budú vplyvy monitorovať a hodnotiť?
Platnosť nového nariadenia ABER by mala uplynúť v roku 2029, čo znamená, že hodnotenie nariadenia ABER (ako aj usmernení) by sa uskutočnilo pred koncom roku 2028. Zvýšená transparentnosť v rámci uprednostňovanej možnosti by mala mať pozitívny vplyv na kontrolu štátnej pomoci a mala by zlepšiť dostupnosť údajov na úrovni jednotlivých príjemcov. Okrem toho by malo byť možné uskutočniť zber údajov na účely budúceho hodnotenia na základe monitorovania <i>ex post</i> , ktoré sa opiera o vzorku existujúcich schém pomoci a ktoré každoročne vykonávajú útvary Komisie. Komisia má ďalej možnosť požadovať hodnotenie <i>ex post</i> , ktoré sa bude týkať schém štátnej pomoci s vysokým rizikom možného narušenia hospodárskej súťaže. Hodnotiaci tabuľka štátnej pomoci, v ktorej sa uvádzajú informácie o celkovej situácii v oblasti štátnej pomoci v jednotlivých členských štátoch, je ďalším dôležitým nástrojom na monitorovanie a hodnotenie zo strany Komisie.